

NORGES HØYESTERETT

Den 15. september 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Øie, Endresen og Bårdsen i

HR-2015-01871-U, (sak nr. 2015/1510), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Jon Swensen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om ikke å samtykke til at anke fremmes etter straffeprosessloven § 321 første ledd.
- (2) Politimesteren i Nordre Buskerud utferdiget 20. mars 2014 forelegg mot A for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 23b, jf. forskrift av 17. desember 1999 om forbud mot førers bruk av håndholdt mobiltelefon under kjøring med motorvogn. A vedtok ikke forelegget, og saken ble oversendt til Hallingdal tingrett. Hallingdal tingrett avsa 15. oktober 2014 dom med slik domsslutning:
 - "1. A, født 00.00.1974, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 23b jf. forskrift av 17. desember 1999 om forbud mot førers bruk av håndholdt mobiltelefon under kjøring med motorvogn til å betale en bot stor kr. 1 600 – sekstenhundrekroner – subsidiært fengsel i 4 dager dersom boten ikke betales eller lar seg tvangsinndrive.
 2. A, født 00.00.1974, dømmes til å betale saksomkostninger til det offentlige med kr. 3 000 – tretusen kroner –."
- (3) A anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, lovanvendelsen og saksbehandlingsfeil. Det ble blant annet anført at det var feil av tingretten å avskjære sentralt bevis, samt at det ikke var riktig å tolke forskriftens virkeområde utvidende slik tingretten gjorde.
- (4) Borgarting lagmannsrett traff beslutning 26. mai 2015 med slik slutning:

"Anken nektes fremmet."

- (5) A fremsatte begjæring om omgjøring av lagmannsrettens beslutning, subsidiært anke til Høyesterett.
- (6) Borgarting lagmannsrett traff beslutning 13. august 2015 med slik slutning:
- "Beslutning 26. mai 2015 om ikke å tillate fremmet anke fra A omgjøres ikke."**
- (7) Lagmannsretten oversendte deretter saken til Høyesterett.
- (8) A har anført at lagmannsretten begikk saksbehandlingsfeil ved ikke å drøfte de sentrale argumenter i anken.
- (9) *Påtalemyndigheten* har gjort gjeldende at anken er for sent fremsatt, og at det ikke foreligger noen saksbehandlingsfeil ved lagmannsrettens beslutning.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 sjette ledd. Dette omfatter blant annet om spørsmålet om hvorvidt anken skal fremmes er vurdert etter riktig vurderingstema, og om det skjønner lagmannsretten har utøvd, er forsvarlig – herunder om det ut fra retts- og bevissspørsmålene var forsvarlig å nekte anken fremmet etter en skriftlig og forenklet behandling, jf. Rt. 2012 side 1342 med henvisning til tidligere praksis.
- (11) Utvalget legger til grunn at anken er rettidig.
- (12) Utvalgets flertall – dommerne Endresen og Bårdsen – bemerker: Anken til lagmannsretten gjaldt blant annet lovanvendelsen under skyldspørsmålet ved domfellelsen for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 23b, jf. forskrift av 17. desember 1999 om forbud mot førers bruk av håndholdt mobiltelefon under kjøring med motorvogn.
- (13) I forskriften § 1 bokstav b er bruk av mobiltelefon definert som "enhver betjening av mobiltelefonens funksjoner".
- (14) Hallingdal tingretts dom bygger på at formålsbetraktninger må føre til at også det "å holde en telefon opp mot øret over en viss strekning, må anses å være bruk og betjening av mobiltelefon under kjøring".
- (15) Utvalgets flertall er kommet til at det, når det sees hen til nyere avgjørelser vedrørende lovkravet i Grunnloven § 96 og EMK artikkel 7, er vanskelig å se at tingrettens utvidende tolking av forskriften kan opprettholdes, jf. Rt. 2012 side 313 avsnitt 29 der lovkravet sammenfattes slik:
- "... Jeg viser til lovkravet i Grunnloven § 96 og i EMK artikkel 7, slik dette er forstått blant annet i Rt. 2011 side 469. Av særlig interesse er avsnitt 9 og 12 i dommen, hvor det fremheves at straffbarheten må følge av loven, og at manglende støtte i ordlyden ikke avhjelpest ved at forholdet er klart straffverdig, og at lovgiver utvilsomt ønsket å ramme det."**
- (16) Lagmannsretten tar ikke eksplisitt stilling til lovanvendelsesspørsmålet, men viser til at formålsbetraktninger og behovet for effektiv håndheving taler for at tingrettens tolking er riktig. Basert på det faktum tingretten la til grunn, var tolkingen av forskriften uten videre avgjørende for holdbarheten av tingrettens dom, og lagmannsretten kunne vanskelig vurdere spørsmålet om anketillatelse på forsvarlig måte uten å ta stilling til tolkingsspørsmålet.

- (17) Domfelte anket også over tingrettens saksbehandling. For tingretten påberopte han seg at det var utarbeidet en rapport av en av forsvarers eksperter som hadde gjennomgått logg i telefonen. Rapporten ble postulert å klargjøre at ingen funksjoner i telefonen var benyttet, og at det også kunne konstateres at det ikke var slettet noen informasjon som kunne vise bruk. På tross av at rapporten var oversendt til påtalemyndigheten et halvt år tidligere, ble rapporten nektet fremlagt. Anmodningen om å legge frem rapporten ble først fremsatt etter at bevisføringen var avsluttet, og tingretten fant uriktig at det var for sent.
- (18) Lagmannsretten tar ikke stilling til om det ble begått en saksbehandlingsfeil, men konstaterer at rapporten, hensett til tingrettens lovtolkning, var uten betydning for tingrettens avgjørelse.
- (19) For lagmannsretten må imidlertid vurderingen av rapportens relevans og dennes mulige betydning for om tingrettens avgjørelse er riktig, skje basert på en riktig tolking av forskriften. Det kan da ikke være noen tvil om den påberopte rapportens relevans; siktedes pretensjon var at rapporten entydig ville dokumentere at telefonen ikke hadde vært i bruk i forskriftens forstand. Lagmannsretten har slik sett vurdert spørsmålet om anketillatelse på et uriktig grunnlag.
- (20) Det er klart at det å holde en mobiltelefon slik dette gjøres ved ordinær bruk, skaper en presumpsjon for at en av mobiltelefonens funksjoner betjenes, men hverken tingretten eller lagmannsretten har trukket noen slik slutning, og det er klart det ikke ville være adgang til å bygge på noen slik slutning uten først å ha gitt siktede anledning til å tilbakevise den nærliggende slutning, ved fremleggelse av den påberopte rapport.
- (21) Samlet sett finner utvalgets flertall at lagmannsretten ikke har gitt en begrunnelse som viser at vurderingen av om særlige grunner tilsa at det ble gitt samtykke til fremme av anken, bygger på riktige rettslige utgangspunkter. Lagmannsrettens beslutning må da oppheves.
- (22) Mindretallet – dommer Øie – finner det tilstrekkelig å vise til at lagmannsretten ikke har vurdert tingrettens tolking opp mot lovkravet i Grunnloven § 96 og EMK artikkel 7, slik dette kravet er forstått i nyere rettspraksis, jf. blant annet Rt. 2012 side 313 avsnitt 29. Den begrunnelsen lagmannsretten har gitt i beslutningen 26. mai 2015 er dermed ikke tilstrekkelig, og mindretallet er enig i at beslutningen må oppheves.
- (23) Avgjørelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Lagmannsrettens beslutning om å nekte anken fremmet oppheves.

Clement Endresen
(sign.)

Toril M. Øie
(sign.)

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Riktig utskrift: